

FRANJO ČIČEK: PRIGODE PALČKA BOBKA

Je prišel na vrsto Bobek. Geza ga je postavil na mizo in deca je kar silila in se tiščala naprej, da vidi majcenega palčka. Bobek je pokazal vse, kar ga je naučila kobilica, ko je bil še doma. Skakal je in se postavljaj na glavo, hodil po rokah in se zvijal v klopčič. Cigan mu je držal tanko bilko, pa je splezal po njej kakor veverica in postavil na vrhu živ hrast. To so mu ploskali. Je privezal cigan še na drugo bilko nit in jo nategnil.

»Juhu,« je vzkliknil Bobek in pričel plezati po vrvi. Take je gonil po niti, da je ljudem kar sapa zastajala.

Je postavil Geza še škorčka na mizo. Milo je zapel škorček, kakor da sanja o zlati svobodi. Potem je s kljunom prijel Bobka in si ga posadil na hrbet.

»Klanjam se!« je pozdravil gledalce.

»Jaz tič, ne miš,« je grgral, »vi, vi, denarja ni! Hihi, mi vsi, fifi, din, din, dinarji!« In skupno z Bobkom sta zapela:

»Včasih je lušno b'lo,
zdaj pa ni več tako...«

Je koracal škorček h krožniku in se priklonil: »Dinar, prosim!«

So šli ljudje kakor v cerkvi pri darovanju okrog mize in metali dinarje, pa tudi pare, na krožnik. Vsakemu se je škorček priklonil:

»Hvala. Dalje, prosim!«

Tačas pa je potegnil cigan Bobka s škorčka in mu šepnil na uho:

»Tale mož, ki tam sedi in pije pri mizi, ima v desnem hlačnem žepu polno mošnjo denarja. Idi, splezaj mu v žep in vrzi mošnjo na tla. Jaz jo bom že hitro pobral.«

»Kradel ne bom,« je zakričal Bobek, tako da so ga vsi slišali. Je postal baron Geza bled ko stena in preden se je Bobek zavedel, pri čem da je, je že tičal zopet v kletki skupno s škorčkom. Cigan je pobasal denar, pobral svoja šila in kopta ter jezen racal domov.

»Takole. Zdaj pa prideš ti na vrsto,« je rekel in potegnil Bobka iz kletke. »Ti bom že pokazal, kdaj ne boš kradel. Tako ubogaš svojega šefa?«

»Saj znate sami denar delati in ga loviti, kjer koli ga hočete. Čemu bi potem kradel?« se opravičuje Bobek.

»Kuš!« se je zadrl baron, »to je moja reč in ciganska umetnost. Da boš pa prihodnjič vedel, kaj se sme in kaj ne, dobiš sedaj nagrado.« In ga je pretepel, da je Bobek milo jokal in klical mamico na pomoč. Brez večerje ga je zaprl nazaj v kletko.

»Hudobni so ljudje na svetu,« je modroval škorček in s kljunom božal Bobka. »Česar sam ne želiš, tudi drugemu ne stori! Ta nauk ljudje vse premalo upoštevajo.«

»Kako pa si ti prišel k ciganom?« ga je vprašal Bobek in si obrisal solze.

»To je žalostna povest,« odvrne škorček in se zamisli: »Komaj se še spominjam. Moji starši so imeli čedno hišico na tepki. Pet otrok nas je bilo. To je bilo življenje. Taki kričači in nikdar siti. Očka in mamica sta nam od ranega jutra do poznega večera nosila črve, polže, ogrce, tako mastne in debele, da jih je bilo veselje pogledati, kaj šele pohamati. Redili smo se in rasti kakor konoplja. Drug drugega smo porivali iz gnezda in vlačili za rep. Vsak je hotel biti pri luknji in gledati v božji svet. Jaz sem bil najbolj poreden. Vsekdar, kadar sta očka ali mamica prinesla kaj dobrega, sem porinil bratce in sestrice v stran in široko zinil, tako da je bila mojega kljuna polna luknja. In hočeš nočeš — pečenka je smuknila v moj želodec.

Nekoč opazim tik pod našo hišico debelo gosenco. Lepo počasi, kakor kakšna gospa, se je zibala sem ter tja in motrila, kateri list bi bil boljši.

Hu, si mislim in pogledam svoje peruti. Na tole vejo pa že upam skočiti. Rečeno storjeno. Frk, se spustim. Tisti mah prileti očka in začne kričati. To me je tako zmedlo, da nisem opazil veje in sem telebnil v mehko travo. Očka je obupno kričal na hruški in me klical nazaj.

Počeni, odskoči in razpni krila! me je učil. Vse zaman. Skakal sem po travi sem ter tja, dvigniti se nisem znal. Pa pridejo mimo ciganke s torbami.

Potuhni se, skrij se v travo! je vpil očka. Da bi ga bil ubogal! Pa sem skakal kakor neumno žrebe na pašniku in ciganka me je zagledala.

»Hejaho!« je zavpila. »Mlad je še in rejen. Bo ravno prav namesto piške.« Bežal sem, ciganka za menoj. Skakal sem sem ter tja. Ni me mogla dobiti. Pa šent baba odveže veliko ruto in hop jo vrže preko mene. Bil sem ujet.

O, kako je vpil dobri očka. Prosil in rotil je ciganko. Nad glavo ji je letal in milo prosil. Naposled je postal hud in se pričel kregati. Baba pa se je režala in celo pobrala kamen.

Od takrat nisem videl več ne očka, ne mamice, ne bratcev in sestic. Ciganka mi je hotela doma zaviti vrat, pa se je obregnul cigan:

»Kaj še! V kletko z njim. Dresiral ga bom. Škorci so pametni ptiči!«

Tako, vidiš, dragi moj palček, sem ostal pri ciganih, ki so me izučili za komedianta. Večkrat se mi toži po zlati svobodi, po zelenih travnikih in lepih sadovnjakih, ki jih žalosten opazujem iz ječe. Težko mi je pri srcu, kadar vidim naš rod, kako se podi od češnje do

češnje in veselo žvrgoli in čeblja. Toda to še ni najhujše. Slišim jih in dobro mi de, da smo blizu skupaj. A ko na jesen odlete proti sončnemu jugu, jaz pa ostanem sam, takrat mi je hudo in včasih po ves teden ničesar ne zaužijem. Tako me boli in duši ta dosmrtna ječa.»

Bobek je lastno nesrečo docela pozabil. Tako ga je bila prevzela škorčeva povest.

»Veš kaj,« je šepnil in pogledal, če ga kdo ne sliši. Pa se ni bilo treba bati. Cigan je spal in smrčal kakor krt.

»Baron me je sinoči pozabil privezati. Splazil se bom iz kletke in od zunaj odprl vratca. Narahlo bom odpahnil okno in sedel tebi na hrbet. Pa greva v božji svet in zbegom, baron in tvoja čarovnija!«

»Dobro,« pravi škorček, »zletiva nocoj na prvo drevo in ko bo svetlo, greva iskat najine starše.«

Bobek se je spravil takoj na delo. Samo, ko je odpiral okno, je cigan zakašljal. Pa je počakal pol ure, da se je cigan obrnil na drugo stran in spet dalje vlekel dreto.

»Tako, pridi!« je zaklical škorčku. Je zletel škorček na okno, palček pa mu je hitro splezal na hrbet in se prijel za perje.

»Dobro se drži, da ne padeš,« ga je poučil in se spustil v zlato svobodo.

Noč je bila svetla in tako je škorček dobro zajadral na veliko vrbo, kjer sta počakala jutra.

Strašno se je kregal drugo jutro baron, ko je opazil pobeg.

»Zdaj bo moje obrti konec,« je tarnal in si izpraševal vest:

»Tako je, če človek ni pošten.«

Škorček še od mladih nog ni bil vajen letanja in se je hitro utrudil. Prav za prav se je šele sedaj učil. Tudi v zemljepisju nista bila izvežbana, za Bobka že vemo, zakaj

ne, in tako je njuno potovanje le počasi napredovalo. Hranila sta se v gozdu, Bobek z borovnicami, škorček pa je poleg borovnic iskal tudi črvov, polžev in druge golazni, ki jo ceni in spoštuje škorčev rod. Spala sta v vejevju, in sicer Bobek kar na škorčevem hrbtu, kjer je bilo pernato in mehko. Da pa ne bi v spanju zdrknil s škorca, se je na večer Bobek vedno privezal z nitjo škorcju za vrat.

Tako sta potovala že mnogo dni in preletela več krajev. Ali nikakor nista mogla najti svojega doma. Na marsikatero tepko sta sedla, a prave ni bilo nikjer. Srečala sta tudi jato škorcev in povpraševala po svojcih. Toda škorci so naša potnika začudeno gledali in majali z glavami, češ, kako sta le ta dva skupaj prišla.

Tudi mušnice sta iskala po gozdovih. Našla sta jih sicer mnogo, a prave Skakalčeve mušnice s klinčki na oknih ni bilo nikjer. Vpraševala sta mravlje in čebelice za svet, a nobeni ni bilo ničesar znanega. Biti sta morala precej daleč od svoje domačije.

»Kaj, če nisva šla v napačno smer?« ugiba Bobek.

»Dobro, pa kreniva v drugo,« pravi škorček.

Tako sta potovala križem kražem po svetu in iskala ljubi domek. Bližala se je jesen. Pa sta zavila v vinograde. Toda tudi tukaj ni bilo uspeha, pač pa obilica sladkega grozdja, ki sta si ga privoščila, kakor še nikoli prej.

Naenkrat je postal škorček otožen in zamišljen.

»Na jug me vleče,« je dejal. »Zima prihaja in nič prida ne bo tukaj.«

»Pa dobro,« odvrne Bobek, »greva pa na jug. Mogoče sva pa od tam doma.« Tako sta zavila proti jugu.

(Dalje prihodnjič)